

הַלְבוֹת טִמְאָת מֵת פֶּרֶק כֹּד

א. בֵּית שְׁחֻלְקוֹ בְּקִנְיָנִים טְהוּרוֹת מִן הָאָרֶץ עַד הַקּוּרוֹת, וְטִמְאָה בְּחֻצֵּי הָאָחֵר אִם הָיָה פִּי הַקִּנְיָנִים כָּלְפִי הַטְּהָרָה, הָרִי אֵלּוּ מִצִּילוֹת; וְאִם הָיוּ כָּלְפִי הַטִּמְאָה, אֵינָן מִצִּילוֹת. טָחֵן בְּטִיט, בֵּין מִבְּפָנִים בֵּין מִבְּחוּץ רוֹאִין: אִם יָכוֹל הַטִּיט לַעֲמֹד בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, מִצִּיל; וְאִם לֹא אֵינוֹ מִצִּיל, וְהָרִי הַכֹּל אֶהְלֵ אֶחָד.

ב. בֵּית שְׁחֻלְקוֹ בְּנִסְרִים אוֹ בִירִיעוֹת אִם חֻלְקוֹ מִן הַצִּדֵּדִין, אוֹ מִכָּלְפִי הַקּוּרוֹת, וְהִיתָה הַטִּמְאָה בְּבֵית כָּלִים שְׂבִין הַמַּחְצָה וּבֵין הַכּוֹתֵל אוֹ שְׂבִין הַמַּחְצָה וּבֵין הַקּוּרוֹת, טְהוּרִין.

ג. הִיתָה הַטִּמְאָה בֵּין הַמַּחְצָה לְכּוֹתֵל, אוֹ בֵּין מַחְצָה לְקּוּרוֹת כָּלִים שְׂבִבֵּית טִמְאִין: שְׂאִין הַמַּחְצָה מוֹנֵעַת הַטִּמְאָה שֶׁלֹּא תֵצֵא וְתִטָּמֵא, כְּעִנְיָן שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּאֶהְלֵ שְׂבִתוֹף הַבֵּית.

ד. הָיוּ הַכָּלִים בְּתוֹף עֲבֵי הַמַּחְצָה עֲצָמָה בֵּין שְׁהִיתָה הַטִּמְאָה לְפָנִים מִן הַמַּחְצָה, אוֹ שְׁהִיתָה בְּתוֹף הַבֵּית אִם הָיָה מְקוֹם הַכָּלִים טָפַח עַל טָפַח, טִמְאִין; וְאִם לֹא, טְהוּרִין. וְכִבֵּר בְּאַרְנוֹ פִּיצֵד דִּין הַבֵּית, אִם חֻלְקוֹ מִכָּלְפִי אֶרְצוֹ.

ה. בֵּית שֶׁהוּא מְלֵא תֵבָן, וְאִין בֵּינוֹ לְבֵין הַקּוּרוֹת פּוֹתַח טָפַח, טִמְאָה בְּפָנִים, בֵּין בְּתוֹף הַתֵּבָן בֵּין שְׁהִיתָה בֵּין תֵּבָן לְקּוּרוֹת כָּל הַכָּלִים שֶׁכָּנָגַד יֵצִיאַת הַטִּמְאָה בְּמִלּוֹאוֹ שְׁלִפְתָּה, טִמְאִין. הִיתָה טִמְאָה חוּץ לְתֵבָן בְּמִלּוֹאוֹ שְׁלִפְתָּה כָּלִים שְׂבִבָּנִים אִם יֵשׁ בְּמִקּוֹמָן טָפַח עַל טָפַח עַל רוֹם טָפַח, טְהוּרִין; וְאִם לֹא, טִמְאִין. וְאִם יֵשׁ בֵּין תֵּבָן לְקּוּרוֹת פּוֹתַח טָפַח בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, טִמְאִין: שְׂאִין הַתֵּבָן חוּצָץ, מִפְּנֵי שֶׁסֶתֶם תֵּבָן דַּעְתּוֹ לְפָנוֹתוֹ.

ו. כּוֹתֵל שְׂבִין שְׁנֵי בָתִּים, וְטִמְאָה בְּתוֹף הַכּוֹתֵל בֵּית הַקְּרוֹב לְטִמְאָה טִמְאָה, וְהַקְּרוֹב לְטְהָרָה טְהוּר; הִיתָה מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנִיָּהֵן טִמְאִין. הִיתָה טִמְאָה בְּאַחַד מִשְׁנֵי הַבָּתִּים, וְהַכָּלִים בְּתוֹף הַכּוֹתֵל מִחֻצֵּי וּכְלָפֵי טִמְאָה טִמְאִין, מִחֻצֵּי וּכְלָפֵי טְהָרָה טְהוּרִין; מַחְצָה לְמַחְצָה, הָרִי הֵן טִמְאִין.

ז. וְכֵן מַעֲזֵבָה שְׂבִין הַבֵּית וְהָעֲלִיָּה, וְהַטִּמְאָה בְּתוֹף הַמַּעֲזֵבָה מִחֻצִּיָּה וּלְמַטָּן, הַבֵּית טִמְאָה וְהָעֲלִיָּה טְהוּרָה; מַחְצִיָּה וּלְמַעְלָה, הָעֲלִיָּה טִמְאָה וְהַבֵּית טְהוּר; מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנִיָּהֵן טִמְאִין. הִיתָה טִמְאָה בְּאַחַד מֵהֶן, וְכָלִים בְּתוֹף הַמַּעֲזֵבָה מִחֻצִּיָּה וּכְלָפֵי טִמְאָה טִמְאִין, מִחֻצִּיָּה וּכְלָפֵי טְהָרָה טְהוּרִין; מַחְצָה לְמַחְצָה, הָרִי הֵן טִמְאִין.

ח. הִיתָה הַמַּעֲזֵבָה לְאוּרִי, וְטִמְאָה בְּתוֹכָהּ מִחֻצִּיָּה וּלְמַטָּה הַבֵּית טִמְאָה; וְהָעוֹמֵד מְלַמְעֵלָה אֶפְלוֹ כָּנָגַד הַטִּמְאָה טְהוּר, שֶׁהָרִי פָשְׁטָה הַטִּמְאָה בְּכָל הַבֵּית. הִיתָה הַטִּמְאָה מִחֻצִּיָּה וּלְמַעְלָה הַבֵּית טְהוּר, וְהָעוֹמֵד מְלַמְעֵלָה כָּנָגַד הַטִּמְאָה טִמְאָה. מַחְצָה לְמַחְצָה הַבֵּית טִמְאָה, וְהָעוֹמֵד מְלַמְעֵלָה כָּנָגַד הַטִּמְאָה טִמְאָה: שֶׁהָרִי אֵי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם.

ט. וְכֵן כּוֹתֵל הַמִּשְׁמֵשׁ אֶת הַבֵּית, יִדּוֹן מַחְצָה לְמַחְצָה. פִּיצֵד: כּוֹתֵל שֶׁהוּא לְאוּרִי, וְגַג הַבֵּית סָמוּךְ לְכּוֹתֵל, וְאֵינוֹ מְרַכֵּב עַל הַכּוֹתֵל, וְטִמְאָה רְצוּצָה בְּתוֹף הַכּוֹתֵל הִיתָה מִחֻצֵּי וּלְפָנִים, הַבֵּית טִמְאָה; וְהָעוֹמֵד מְלַמְעֵלָן עַל רֹאשׁ הַכּוֹתֵל טְהוּר, כְּעוֹמֵד עַל גַּג הַבֵּית.

י. הִיתָה מִחֻצֵּי וּלְחוּץ, הַבֵּית טְהוּר; וְהָעוֹמֵד מְלַמְעֵלָן כָּנָגַד

הַטְמָאָה טָמֵא, שֶׁהָרִי לֹא פָשְׁטָה טְמֵאָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת. הִיתָה
הַטְמָאָה מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה, הַבַּיִת טָמֵא; וְהַעוֹמֵד מְלַמֵּעַלָן טְהוֹר,
שֶׁהָרִי פָשְׁטָה טְמֵאָה בַּבַּיִת.

יא. נָטַל מִהַכּוֹתֵל מִבְּפָנִים, אוֹ שֶׁהוֹסִיף בְּכוֹתֵל מִבַּחוּץ, עַד
שֶׁנִּמְצְאָה הַטְמָאָה מִחֻצֵי כּוֹתֵל וּלְפָנִים הַבַּיִת טָמֵא; נָטַל מִבַּחוּץ,
אוֹ שֶׁהוֹסִיף בְּעֵבֵי הַכּוֹתֵל מִבְּפָנִים, עַד שֶׁנִּמְצְאָה הַטְמָאָה מִחֻצֵי
כּוֹתֵל וּלְחוּץ הַבַּיִת טְהוֹר. הִיתָה הַטְמָאָה נְתוּנָה עַל גְּבֵי הַכּוֹתֵל,
אִפְלוּ מִחֻצָּיו וּלְפָנִים הַבַּיִת טְהוֹר.

יב. בֵּית הַמִּשְׁמֶשׁ אֶת הַכּוֹתֵל, יָדוֹן כְּקִלְפַת הַשּׁוֹם. פִּיּוּד:
הַחֹפֵר שְׁנֵי כּוֹכֵין אוֹ שְׁתֵּי מַעְרוֹת זֹו בְּצַד זֹו, עַד שֶׁנִּמְצְאוּ שְׁנֵי
בָּתִּים חִפּוּרִין בְּקֶרֶקֶע, וְנַעֲשֶׂה בִּינְיָהֶן כּוֹתֵל הַמְּבַדִּיל בֵּין שְׁנֵיהֶן,
וְהִיתָה טְמֵאָה בַּבָּתִּים, וְכֻלָּם בְּכוֹתֵל אִם יֵשׁ עֲלֵיהֶן כְּקִלְפַת
הַשּׁוֹם, טְהוֹרִין. הִיתָה טְמֵאָה בְּכוֹתֵל זֶה, וְכֻלָּם בַּבָּתִּים אִם יֵשׁ
עֲלֵיהֶן כְּקִלְפַת הַשּׁוֹם, טְהוֹרִין.

יג. הֵנָּה לְמִדַּת שְׁכוֹתֵל בְּנִין, נִדּוֹן מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה; וְכוֹתֵל הַסֵּלַע
אוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה מִגּוֹשׁ הָאָרֶץ כְּשִׁיחֹפֵר מִכָּאן וּמִכָּאן, נִדּוֹן כְּקִלְפַת
הַשּׁוֹם. כּוֹתֵל שְׁחָצִי עָבִיו בְּנִין וְחָצִיו סֵלַע, נִדּוֹן מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה.

יד. טְמֵאָה שֶׁהִיתָה בֵּין קוֹרוֹת הַבַּיִת אִפְלוּ אֵין תַּחְתִּיהָ אֵלֹא
כְּקִלְפַת הַשּׁוֹם, הַבַּיִת טְהוֹר; וְרוֹאִין אֶת הַטְמָאָה כְּאֵלוּ הִיא
רְצוּצָה בָּאָרֶץ, וּמִטְמָאָה כְּנִגְדָּה בְּלִבָּד. וְאִם יֵשׁ בְּמִקּוֹמָה טֶפַח
עַל טֶפַח, הַכֹּל טָמֵא; וְכֵן אִם הִיתָה נִרְאִית בְּתוֹךְ הַבַּיִת בֵּין כֶּךָ
וּבֵין כֶּךָ, הַבַּיִת טָמֵא.

טו. שְׁנֵי פִתְחִים זֶה עַל גְּבֵי זֶה, וְטְמֵאָה בְּכוֹתֵל שְׁבִינֵיהֶן אִם
נִרְאִית שֶׁהִיא לְתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן, הוּא טָמֵא וְחִבְרוּ טְהוֹר; וְאִם
לֹאוּ, נִדּוּנִין מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה.

הַלְכוֹת טְמֵאָה מֵת פֶּרֶק כֵּה

א. עֲמוּד שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְטְמֵאָה רְצוּצָה תַּחְתּוֹ טְמֵאָה
בּוֹקֶעֶת וְעוֹלָה בּוֹקֶעֶת וְיוֹרֶדֶת, וְאֵינוּ מִטְמֵא אֵלֹא כְּנִגְדַּת הַטְמָאָה
בְּלִבָּד. וְאִם הָיָה פָּרַח יוֹצֵא מֵעֲמוּד זֶה, וְכֻלָּם תַּחַת הַפָּרַח
הַכֻּלָּם טְהוֹרִים, שְׁאֵינוּ מִטְמֵא אֵלֹא כְּנִגְדַּת הַטְמָאָה בְּלִבָּד. וְאִם
יֵשׁ בְּמִקּוֹם הַטְמָאָה טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוֹם טֶפַח הָרִי הוּא כְּקֹבֵר
סְתוּם, וּמִטְמֵא מִכָּל סְבִיבָיו; וְהַבַּיִת כָּלוּ טָמֵא, שֶׁהָרִי הָאֵהִיל
עַל הַקֹּבֵר.

ב. טְמֵאָה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַכּוֹתֵל, וּמִקּוֹמָה טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוֹם
טֶפַח כָּל הָעֲלִיּוֹת הַבְּנוּיּוֹת עַל כּוֹתֵל זֶה, אִפְלוּ עֶשֶׂר טְמֵאוֹת:
שֶׁהָרִי הַכּוֹתֵל כָּלוּ קֹבֵר סְתוּם עַד סוּפוֹ; וְהוּא כּוֹתֵל כָּל הָעֲלִיּוֹת,
וְכָל עֲלִיָּה מֵהֵן מֵאֲהֶלֶת עַל הַקֹּבֵר. בָּנָה בֵּית בְּצַד הַכּוֹתֵל מִכָּאן,
וּבֵית מִכָּאן, וּבָנָה עֲלֵיהָ עַל גְּבֵי שְׁנֵי הַבָּתִּים, עַד שֶׁנִּמְצָא רֹאשׁ
הַכּוֹתֵל הַטָּמֵא הוּא בְּאִמְצַע קֶרֶקֶע הָעֲלִיָּה הָרִי הָעֲלִיָּה טְמֵאָה,
שֶׁהָרִי הָאֵהִילָה עַל הַקֹּבֵר. וְהָעֲלִיָּה הַשְּׁנִיָּה, הַבְּנוּיָה עַל גְּבֵה
טְהוֹרָה: מִפְּנֵי שֶׁהֵן זֹו עַל גֵּב זֹו, וְאֵין הַכּוֹתֵל הַטָּמֵא כּוֹתֵלָהּ.

ג. חוֹר גָּדוֹל שֶׁבְּעֵבֵי הַכּוֹתֵלִים שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ
לְתַשְׁמִישׁ, וְהוּא הַנִּקְרָא פֶּרֶדֶסֶק, שֶׁהִיתָה טְמֵאָה מִנְּחַת בְּתוֹכוֹ,
וַיֵּשׁ עָלָיו דִּלְתוֹת סְגוּרוֹת הַבַּיִת טְהוֹר. הִיתָה הַטְמָאָה רְצוּצָה

בְּקֶרְקָעוֹ, אוֹ בְּכוֹתְלָיו, אוֹ בְּגִגּוֹ רוֹאִין אֶת כָּל הַחֹר כְּלוּ כְּאִלוֹ
הוא אָטוֹם, וְרוֹאִין מְקוֹם הַטְּמָאָה: אִם הוּא בְּחֻצֵּי עֲבֵי הַכוֹתֵל
שְׁלִפְנִים, הַבֵּית טָמֵא; וְאִם הִיְתָה הַטְּמָאָה מִחֻצֵּי כוֹתֵל וְלַחוּץ,
הַבֵּית טָהוֹר; מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה, הַבֵּית טָמֵא.

ד. שְׁנֵי פֶרֶדֶסְקִין זֶה בְּצַד זֶה, אוֹ זֶה עַל גִּבּ זֶה, וְטְמָאָה מִנִּחַת
בְּאַחַד מֵהֶן, וְנִפְתַּח הוּא וְהַבֵּית טָמֵא, וְחִבְרוּ טָהוֹר; הִיְתָה טְמָאָה
רְצוּצָה בְּתוֹךְ הַבִּנְיָן רוֹאִין אֶת הַפֶּרֶדֶסְקִין כְּאִלוֹ הֵן אָטוֹמִין,
וְיִדּוּן מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה.

ה. בְּזִית מִן הַמֵּת מְדַבֵּק בְּאַסְקָפַת הַבֵּית מִבְּחוּץ, הַבֵּית טָהוֹר;
הִיְתָה רְצוּץ תַּחַת הָאַסְקָפָה, יִדּוּן מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה. הִיְתָה מְדַבֵּק
לְמִשְׁקוֹף, הַבֵּית טָמֵא.

ו. כָּלֵב שְׂאֵכֵל בְּשׂוֹר הַמֵּת, וּמֵת בְּתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה יָמִים, וְהָרִי הוּא
מְטִיל עַל הָאַסְקָפָה רוֹאִין חֲלָל הַטְּמָאָה מְגוּפוֹ: אִם הוּא מְכַנְגֵּד
הַמִּשְׁקוֹף וְלִפְנִים, הַבֵּית טָמֵא; וּמְכַנְגֵּד הַמִּשְׁקוֹף וְלַחוּץ, הַבֵּית
טָהוֹר.

ז. הָאִשָּׁה שָׁמַת עֲבָרָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה אִם נַעֲשָׂה רֹאשׁ הַנֶּפֶל כְּפִיקָה
שְׁלִשְׁתֵּי כִּיּוֹן שְׁנִפְתַּח הָרֶחֱם, עַד שֶׁנִּרְאָה הָרֹאשׁ, נְטִמָּא הַבֵּית
מִפְּנֵי הָעֵבֶר, אֵף עַל פִּי שְׁעָדִין לֹא יֵצֵא.

ח. הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לִילָד, וְיֵצֵאת מִבֵּית לְבֵית, וְהַפִּילָה נֶפֶל
מֵת בְּבֵית הַשְּׁנִי הָרִי הַבֵּית הָרֹאשׁוֹן טָמֵא בְּסִפְּקָה: שְׂמָא כְּשֶׁהִיְתָה
בוֹ, יֵצֵא רֹאשׁוֹ שְׁלֵנֶפֶל זֶה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֵׁלָא הִיְתָה
רֹאשׁ הַנֶּפֶל כְּפִיקָה שְׁלִשְׁתֵּי. אֲבָל אִם הָעֲגִיל רֹאשׁ כְּפִיקָה, הַבֵּית
הָרֹאשׁוֹן טָהוֹר שְׂאֵלוֹ נִפְתַּח רַחֲמָה שָׁם, לֹא הִיְתָה יְכוּלָה לְהִלָּךְ
עַל רַגְלֶיהָ; לְפִיכָךְ אִם הִיְתָה נִטְלָת בְּאַגְפִּים, וְהוֹצִיאוּהָ מִבֵּית
לְבֵית הַבֵּית הָרֹאשׁוֹן טָמֵא בְּסִפְּקָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהָעֲגִיל רֹאשׁ
כְּפִיקָה שְׁלִשְׁתֵּי.

ט. הָאִשָּׁה שֶׁהַפִּילָה שְׁלִיָּה, הַבֵּית טָמֵא וְדָאִי: חֲזָקָה הִיא, שְׂאִין
שְׁלִיָּה בְּלֹא וָלֵד.

י. מִי שֶׁיִּלְדָה שְׁנֵי יִלָּדִים, אֶחָד חַי וְאֶחָד מֵת אִם הַמֵּת יֵצֵא
רֹאשׁוֹן, הַחַי טָהוֹר: שְׁהָרִי לֹא נִגַּע בוֹ, מִשְׁיֵצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם.
וְאִם הַחַי יֵצֵא רֹאשׁוֹן, הָרִי הוּא טָמֵא: שְׁהָרִי אִי אִפְשָׁר שְׁלֹא
יִגַּע בוֹ הַמֵּת מִשְׁיֵצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְגַּלְגֵּל אַחֲרָיו
כְּאַבֵּן, שְׂאִין בוֹ רוּחַ כְּדִי לְהַעֲמִיד עֲצָמוֹ.

יא. הָאִשָּׁה שֶׁיִּלְדָה וָלֵד מֵת, אִפְלוּ נֶפֶל קָטָן כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ הָרִי
הִיא טְמָאָה טְמֵאת שְׁבָעָה. מֵת עֲבָרָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה, וּפְשָׁטָה
הַחֲחִיָּה אֶת יָדָהּ וְנִגְעָה בוֹ הַחֲחִיָּה טְמָאָה שְׁבָעָה, וְהָאִשָּׁה טָהוֹרָה
עַד שֶׁיֵּצֵא הַיֶּלֶד; וְטְמֵאת הַחֲחִיָּה מִדְּבָרֶיהֶם גְּזָרָה, שְׂמָא תִּגַּע בוֹ
מִשְׁיֵצֵא לְפֶרֶזְדוּד. אֲבָל מִן הַתּוֹרָה, אֵין מִגַּע בֵּית הַסִּתְרִים מִגַּע:
הוֹאִיל וְהוּא בְּתוֹךְ הַמַּעִים, הַנּוֹגֵעַ בוֹ טָהוֹר.

יב. וְכֵן הַבּוֹלֵעַ טְבַעַת טְמָאָה, וְחֹזֵר וּבֹלַע אַחֲרֶיהָ טְבַעַת טָהוֹרָה
אֵף עַל פִּי שֶׁנִּגְעוּ זֶה בְּזֶה בְּדָאִי בְּתוֹךְ מַעֵיו, אֵינוֹ מִגַּע; וְהַטְּמָאָה
בְּטְמֵאתָהּ, וְהַטְּהוֹרָה בְּטְהוֹרָתָהּ.

הַלְבוֹת פָּרָה אֲדָמָה

יש בכללן שתי מצוות עשה; וזה הוא פָּרֶטֶן: (א) דין פָּרָה אֲדָמָה; (ב) דין טמאת מי נדה וטהרתן. ובאור שתי מצוות אלו בפרקים אלו.

הַלְבוֹת פָּרָה אֲדָמָה פָּרָה א

א. מצוות פָּרָה אֲדָמָה, שתהיה בת שלוש שנים או בת ארבע; ואם היתה זקנה, כשרה, אלא שאין ממתינין לה, שמא תשחיר ותפסל. ואין לוקחין עגלה, ומגדלין אותה שנאמר "ויקחו אליה פָּרָה" (במדבר יט, ב), לא עגלה. מצאו עגלה פוסקין עליה דמים, ותהיה אצל בעליה עד שתגדיל ותעשה פָּרָה; ולוקחין אותה מתרומת הלשכה.

ב. זה שנאמר בתורה "תמימה" (במדבר יט, ב) תמימת אדמות, לא תמימת קומה; אלא אם היתה ננסה, כשרה כשאר הקדשים.

ג. היו בה שתי שעורות לבנות או שחורות, בתוך גמה אחת, או בתוך שתי כוסות והן מוכיחות זו על זו פסולה. היו בה שתי שעורות עיקרן מאדים וראשן משחיר, עיקרן משחיר וראשן מאדים הכל הולך אחר העיקר; וגזוז במספרים את ראשן המשחיר, ואינו חושש משום גזה בקדשים שאין כונתו לגזוז.

ד. וצריך שישאר מן המאדים, כדי שתנטל בזוג שכל שערה שאינה נטלת בזוג, הרי היא כאלו אינה; לפיכך אם היו בה שתי שעורות לבנות או שחורות, שאינן נלקטין בזוג הרי זו כשרה.

ה. היו קרניה או טלפיה שחורים, יגד; גלגל העין והשנים והלשון, אין מראיהן פוסלין בפָּרָה. היתה בה יבלת, וחתכה אף על פי שצמח במקומה שער אדם, פסולה.

ו. כל המומין הפוסלין הקדשים פוסלין בפָּרָה, שנאמר "אשר אין-בה מום" (במדבר יט, ב); היתה יוצא דפן, או מחיר, או אתנן, או טרפה, או שנרבעה פסולה: שכל הפוסל את הקדשים למזבח, פוסל את הפָּרָה, אף על פי שהיא כקדשי בדק הבית, הואיל וקראה הכתוב "חטאת" (במדבר יט, ט; במדבר יט, יז). ומתר לקח אותה מן הגוי; ואין חוששין שמא רבעה הגוי, שאינו מפסיד בהמתו.

ז. יתרה פָּרָה על הקדשים, שהעבודה פוסלת בה שנאמר "אשר לא-עלה עליה, על" (במדבר יט, ב), ובעגלה ערופה הוא אומר "אשר לא-עבד בה, אשר לא-משכה, בעל" (דברים כא, ג): מה על האמור בעגלה, עשה שאר עבודות כעל אף על האמור בפָּרָה, יפסל בה שאר עבודות כעל. אלא שהעל פוסל, בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה; ושאר עבודות, אין פוסלות אלא בשעת עבודה. כיצד: קשר עליה העל אף על פי שלא חרשה בו, פסולה; הכניסה לדוש, אינה נפסלת עד שידוש בה. וכן כל כיוצא בזה.

ח. רכב עליה, נשען עליה, נתלה בזנבה ועבר בה את הנהר, קפל עליה את המוסרה, נתן טליתו עליה, נתן עליה כסות שלשקים פסולה. קשרה במוסרה אם היתה מורדת וצריכה

שְׁמִירָה, כְּשֶׁרָה; וְאִם לֹא הִיָּתָה צְרִיכָה, פְּסוּלָה שְׁכָל שְׁמִירָה
שְׁאִינָה צְרִיכָה, מִשְׁאֵוִי הוּא.

ז. עָשָׂה לָהּ סִנְדֵּל שֶׁלֹּא תַחֲלִיק, פָּרַס טְלִיתוֹ עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַזְבוּבִין
כְּשֶׁרָה. זֶה הַכָּלָל כָּל שֶׁהוּא לְצִרְכָּה, כְּשֶׁרָה; לְצִרְךָ אַחֵר, פְּסוּלָה.

י. נַעֲשִׂית בָּהּ מְלָאכָה מֵאֲלֵיהָ, אוֹ שֶׁעָלָה עָלֶיהָ דָּבָר מֵאֲלֵיו
אִם לְרִצּוֹנוֹ, פְּסוּלָה: שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר לֹא-עֶבֶד בָּהּ" (דְּבָרִים כ"א, ג)
שְׁאִם עֶבֶד בָּהּ לְרִצּוֹנוֹ, הָרִי זֶה כְּמִי שֶׁעֶבֶד בָּהּ. לְפִיכָךְ אִם שָׁכַן
עָלֶיהָ עוֹף, כְּשֶׁרָה. עָלָה עָלֶיהָ זָכָר, פְּסוּלָה; וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר
שֶׁהַמַּעֲבָרָה, פְּסוּלָה.

יא. הַכְּנִיסָה לְרִבְקָה, וְדָשָׁה מֵאֲלֵיהָ כְּשֶׁרָה; הַכְּנִיסָה כְּדֵי שְׁתִּינֶק,
וְתִדּוּשׁ פְּסוּלָה, שֶׁהָרִי עָשָׂת לְרִצּוֹנוֹ. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

יב. פָּרָה שֶׁנִּלְדָּה בָּהּ פְּסוּל, תִּפְדָּה. וְכֵן אִם מֵתָה, תִּפְדָּה מִפְּנֵי
עוֹרָה; אֲבָל לֹא לְהַאֲכִיל בְּשֶׁרָה לְכָלְבִּים. נִשְׁחָטָה לְשֵׁם חֲלִין
תִּפְדָּה, וְאִינָה מְכַפֶּרֶת; נִשְׁחָטָה עַל גִּבּ מַעֲרֻכְתָּהּ, אִין לָהּ פְּדִיּוֹן
עוֹלָמִית. לָקַחוּ פָּרָה, וּמִצָּאוּ אַחֶרֶת נָאָה מִמֶּנָּה הָרִי זֶה תִּפְדָּה
שֶׁלֹּא בְּמוֹם.

יג. אָף כּוֹהֵן הַדִּיּוֹט, כָּשֶׁר לְשֶׁרֶפֶת הַפָּרָה שֶׁנֶּאֱמַר "וַנִּתְּתֶם אֹתָהּ,
אֶל-אַלְעָזָר הַכֹּהֵן" (בַּמִּדְבָּר י"ט, ג), וְעַדִּין אַהֲרֹן הָיָה קָיָם; וּמִפִּי
הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוּ זֶה נַעֲשִׂית בְּאַלְעָזָר, וּשְׂאָר כָּל הַפְּרוֹת בֵּין בְּכוֹהֵן
גָּדוֹל בֵּין בְּכוֹהֵן הַדִּיּוֹט. וְהָעוֹשָׂה אוֹתָהּ לּוֹבֵשׁ אֲרֻבָּעָה כָּלִים
שֶׁלְכוֹהֵן הַדִּיּוֹט, בֵּין שֶׁעָשָׂה אוֹתָהּ כּוֹהֵן גָּדוֹל בֵּין שֶׁעָשָׂה אוֹתָהּ
כּוֹהֵן הַדִּיּוֹט.

יד. כָּל הָעוֹסְקִין בַּפָּרָה מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף, שֶׁהָיוּ טְבוּלֵי יוֹם
כְּשֶׁרִים לְמַעֲשֵׂה הַפָּרָה וּלְקִדָּשׁ וּלְהַזוֹת מֵאִפְרָה, וְאָף עַל פִּי
שְׁעִדִּין לֹא הָעָרִיב שְׁמִשָּׁן: שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל הַפָּרָשָׁה "אִישׁ
טָהוֹר" (בַּמִּדְבָּר י"ט, ט; בַּמִּדְבָּר י"ח), הוּא הַטָּהוֹר לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי; אָף
עַל פִּי שְׁאִינוֹ טָהוֹר לְתַרוּמָה, עַד שֶׁיַּעֲרִיב שְׁמִשׁוֹ הָרִי הוּא טָהוֹר
לְפָרָה.

טו. הַצְדוּקִיִּין הָיוּ אוֹמְרִים שְׁאִין מַעֲשֵׂה הַפָּרָה כָּשֶׁר, אֵלֹא
בְּמַעֲרָבֵי שְׁמִשׁ; לְפִיכָךְ הָיוּ בֵּית דִּין בְּבֵית שְׁנֵי מִטְמְאִין אֶת
הַכּוֹהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה בְּשֶׁרֶץ וְכִיּוּצָא בּוֹ, וְטוֹבֵל, וְאַחֵר כָּךְ
עוֹסֵק בָּהּ כְּדֵי לְבַטֵּל דְּבָרֵי אֵלּוֹ הַזֵּדִים שְׁמוּרִים מִהָעוֹלָה עַל
רוּחָם, לֹא מִן הַקְּבָלָה. וְכֵן כָּל הַכָּלִים שֶׁמְכַנִּיסִין לְתוֹכָן אַפֶּר
הַפָּרָה, כָּלָן טְבוּלֵי יוֹם הָיוּ.

טז. הַחוּתָךְ שְׁפוּפֶרֶת שֶׁלְקָנָה לְהַנִּיחַ בָּהּ אַפֶּר חֲטָאת יִטְמָא
אוֹתָהּ, וְיִטְבִּילָנָה; וְאַחֵר כָּךְ יִנִּיחַ בָּהּ. וְהַחוּתָךְ אֶת הַשְּׁפוּפֶרֶת
וְהַמְטְבִּילָה טָעוֹן טְבִילָה, מִפְּנֵי שֶׁעָשְׂתָה כְּטִמָּא מֵת בְּשָׁבִיעִי
שָׁלוּ; לְפִיכָךְ אִינָה צְרִיכָה הַזֵּה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי, אֵלֹא מִטְמָאָה
כְּדֵי לְהַרְאוֹת לַצְדוּקִיִּין, וּמְטְבִילָה וְנוֹתֵן בָּהּ.